

Suvestinė redakcija nuo 2019-10-10

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [54-2396](#), i. k. 1031100NUTA00000685

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL VIEŠOSIOS TVARKOS APSAUGOS KOMENDANTŪROS NUOSTATŲ IR
SPECIALAUS LEIDIMO, SUTEIKIANČIO TEISĘ BŪTI TERITORIJOJE, KURIOJE
ĮVESTA NEPAPRASTOJI PADĖTIS, IŠDAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2003 m. gegužės 29 d. Nr. 685
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo 15 straipsnio 7 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a** :

Preambulės pakeitimai:

Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

Patvirtinti pridedamus:

1. Viešosios tvarkos apsaugos komendantūros nuostatus.
2. Specialaus leidimo, suteikiančio teisę būti teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, išdavimo taisykles.

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

VIRGILIJUS BULOVAS

VIEŠOSIOS TVARKOS APSAUGOS KOMENDANTŪROS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešosios tvarkos apsaugos komendantūros nuostatai (toliau vadinama – Nuostatai) reglamentuoja viešosios tvarkos apsaugos komendantūros (toliau vadinama – komendantūra) steigimą ir veiklą.

2. Šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

3. Komendantūros teritorija – teritorija, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis ir įsteigta komendantūra.

4. Komendantūra yra viešasis juridinis asmuo, turintis antspaudą su savo pavadinimu.

II. KOMENDANTŪROS STEIGIMAS

5. Institucija, atsakinga už ekstremalių situacijų ar krizės valdymą, siekdama pašalinti Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo 3 straipsnyje nurodytą grėsmę, koordinuoti valstybės ir savivaldybių institucijų darbą ir taikyti Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo nustatytas nepaprastąsias priemones, prireikus steigia komendantūras. Komendantūra yra pavaldi steigėjui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

6. Komendantūros gali būti steigiamos:

6.1. visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje;

6.2. Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje.

7. Komendantūra steigiama visam nepaprastosios padėties laikui. Komendantūros steigiamos administracinių vienetų – savivaldybių centruose, o jeigu teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, yra daugiau kaip 2/3 apskričių, komendantūros steigiamos ir apskričių centruose.

8. Komendantūrai vadovauja ir už jos veiklą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atsako komendantas.

9. Komendantūros kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

10. Komendantūros darbo laiką nustato komendantas, suderinęs jį su institucija, atsakinga už ekstremalių situacijų ar krizės valdymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

III. KOMENDANTŪROS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

11. Svarbiausias komendantūros uždavinys – pašalinti grėsmę Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai ar visuomenės rimčiai, koordinuoti valstybės ir savivaldybių institucijų darbą taikant Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo nustatytas nepaprastąsias priemones komendantūros teritorijoje.

12. Komendantūra teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, vykdo šias funkcijas:

12.1. organizuoja ekstremalios situacijos ar krizės padarinių šalinimą, būtinų tam pajėgų telkimą ir išteklių kaupimą, vadovauja šiems darbams;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

12.2. organizuoja viešosios tvarkos ir visuomenės rimties, žmonių ir jų turto apsaugą, taip pat gyventojų evakavimą iš gaivalinių nelaimių, katastrofų ar ginkluotų veiksmų zonos;

12.3. koordinuoja valstybės ir savivaldybių institucijų darbą taikant Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo nustatytas nepaprastąsias priemones.

IV. KOMENDANTŪROS TEISĖS IR PAREIGOS

13. Komendantūra privalo:

13.1. informuoti instituciją, atsakingą už ekstremalių situacijų ar krizės valdymą, apie susidariusią ekstremalią situaciją ar krizę, numatomus jos padarinius, taikomas ar siūlomas taikyti nepaprastąsias priemones;

13.2. informuoti visuomenę per visuomenės informavimo priemones apie ekstremalią situaciją ar krizę ir nepaprastųjų priemonių taikymą;

13.3. vykdyti kitas įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų nustatytas pareigas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

14. Komendantūra, vykdydama jai pavestas funkcijas ir pareigas, turi teisę:

14.1. gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, ūkio subjektų išsamią informaciją, kurios reikia ekstremalios situacijos ar krizės padariniams šalinti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

14.2. priimti sprendimus dėl gelbėjimo ir kitų neatidėliotinų darbų organizavimo ir pavesti juos vykdyti valstybės ir savivaldybių institucijoms;

14.3. priimti sprendimus dėl viešosios tvarkos ir visuomenės rimties apsaugos;

14.4. organizuoti gyventojų evakavimą iš gaivalinių nelaimių, katastrofų ar ginkluotų veiksmų zonos;

14.5. nustatyti privalomuosius gelbėjimo darbus ir jų organizavimo tvarką;

14.6. užtikrinti nepaprastųjų priemonių įgyvendinimą;

14.7. naudotis kitomis Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų suteiktomis teisėmis.

V. KOMENDANTŪROS DARBO ORGANIZAVIMAS

15. Komendantūrų darbą organizuoja ir jų veiklai vadovauja vyriausiasis komendantas, kurį skiria į pareigas ir atleidžia iš jų Ministras Pirmininkas institucijos, atsakingos už ekstremalių situacijų ar krizės valdymą, vadovo teikimu.

Paskirtas vyriausiasis komendantas nedelsdamas skiria komendantus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

16. Vyriausiasis komendantas tiesiogiai pavaldus ir už komendantūrų darbą atsiskaito institucijos, atsakingos už ekstremalių situacijų ar krizės valdymą, vadovui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

17. Vyriausiasis komendantas:
- 17.1. užtikrina komendantūroms pavestų uždavinių įgyvendinimą ir funkcijų vykdymą;
 - 17.2. vadovauja komendantūrų veiklai ir organizuoja jų darbą tiesiogiai ar per komendantus;
 - 17.3. pagal kompetenciją užtikrina, kad komendantūrose būtų vykdomi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimai;
 - 17.4. pagal kompetenciją leidžia įsakymus ir kontroliuoja, kaip jie vykdomi;
 - 17.5. teisės aktų nustatyta tvarka skiria ir atleidžia komendantūrų komendantus;
 - 17.6. teisės aktų nustatyta tvarka skiria į komendantūrą vidaus reikalų sistemos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnus, krašto apsaugos sistemos institucijų karius ir tarnautojus, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų atstovus;
 - 17.7. vykdo kitas jam pavestas funkcijas.
18. Komendantūros atskaitingos vyriausiajam komendantui.
19. Komendantas:
- 19.1. atsako už jo kompetencijai priskirtų uždavinių vykdymą ir vadovaujamos komendantūros darbo organizavimą;
 - 19.2. organizuoja vyriausiojo komendanto sprendimų vykdymą ir jų kontrolę;
 - 19.3. įgyvendina kitus steigimo ir kitų teisės aktų nustatytus uždavinius ir funkcijas, priskirtus jo kompetencijai;
 - 19.4. atsiskaito už savo veiklą vyriausiajam komendantui.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

VI. DARBO SANTYKIAI IR DARBO UŽMOKESTIS

20. Komendantūros valstybės tarnautojų, dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų, karių darbo santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir kiti teisės aktai.

21. Darbo užmokestis mokamas iš valstybės institucijos, kurioje asmuo ėjo pareigas ar dirbo pagal darbo sutartį, iki buvo paskirtas į komendantūrą, darbo užmokesčio fondo.

Valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, krašto apsaugos sistemos institucijų kariams ir tarnautojams mokamas turėto iki paskyrimo į komendantūrą dydžio darbo užmokestis. Už darbą, neatitinkantį normalių darbo sąlygų, viršvalandžius, darbą naktį, poilsio ir švenčių dienomis papildomai mokama iš darbo užmokesčio fondo Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VII. KOMENDANTŪROS VEIKLOS PRIEŽIŪRA

22. Institucija, atsakinga už ekstremalių situacijų ar krizės valdymą, arba vyriausiasis komendantas privalo vykdyti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytą komendantūros veiklos priežiūrą.

Kitos valstybės institucijos komendantūros veiklą prižiūri ir kontroliuoja pagal kompetenciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

VIII. KOMENDANTŪROS VEIKLOS APRIBOJIMAS ARBA NUTRAUKIMAS

23. Atsižvelgdama į tai, kad komendantūros teritorijoje nereikia taikyti Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo nustatytų nepaprastųjų priemonių ar asmenims naudotis teisėmis ir laisvėmis apribojimų, institucija, atsakinga už ekstremalių situacijų ar krizės valdymą, gali apriboti komendantūros veiklą ar ją likviduoti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

24. Komendantūros veikla nutraukiama atšaukus nepaprastąją padėtį.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Komendantūra įstatymų nustatyta tvarka atsako už komendantūros teritorijoje jos neteisėta veika padarytą žalą.

26. Komendantai ir komendantūros pareigūnai už padarytą dėl jų kaltės žalą atsako įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2003 m. gegužės 29 d. nutarimu
Nr. 685

SPECIALAUS LEIDIMO, SUTEIKIANČIO TEISĘ BŪTI TERITORIJOJE, KURIOJE ĮVESTA NEPAPRASTOJI PADĖTIS, IŠDAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialaus leidimo, suteikiančio teisę būti teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, išdavimo taisyklės (toliau vadinama – Taisyklės) reglamentuoja specialių leidimų, suteikiančių teisę pakeisti nuolatinę gyvenamąją vietą teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, atvykti į ją, būti joje ar vykti per ją tranzitu išdavimą (toliau vadinama – specialus leidimas), išdavimą.

2. Šių Taisyklių reikalavimai netaikomi Respublikos Prezidentui, Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nariams, taip pat atitinkamoje teritorijoje savo įgaliojimus vykdančioms savivaldybių tarybų nariams, savivaldybės administracijos direktoriams, savivaldybių kontrolieriams, seniūnams, teisėjams, vidaus reikalų sistemos ir prokuratūros pareigūnams, krašto apsaugos sistemos institucijų kariams ir tarnautojams, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnams..

Punkto pakeitimai:

Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme.

Punkto pakeitimai:

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

4. Specialius leidimus išduoda viešosios tvarkos apsaugos komendantūros komendantas, o jeigu komendantūra nesteigiama, savivaldybės administracijos direktorius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

II. SPECIALIŲ LEIDIMŲ IŠDAVIMAS

5. Visiems asmenims, norintiems pakeisti nuolatinę gyvenamąją vietą teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, atvykti į ją, būti joje ar vykti per ją tranzitu, išduodamas specialus leidimas (1 priedas). Transporto priemonei irgi išduodamas specialus leidimas būti tam tikru nustatytu laiku ir (ar) tam tikroje teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis (2 priedas).

6. Asmuo, norėdamas gauti specialų leidimą, turi pateikti šių Taisyklių 4 punkte nurodytiems asmenims šiuos dokumentus:

6.1. prašymą, kuriame nurodomas buvimo ar gyvenamosios vietos keitimo tikslas, atvykimo ir išvykimo data;

6.2. asmens pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;

6.3. transporto priemonės registravimo liudijimą, jeigu reikia specialaus leidimo transporto priemonei;

6.4. prireikus ir kitus dokumentus, susijusius su asmens tapatybės patvirtinimu, pagrindžiančius atvykimo į teritoriją, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, buvimo joje ar išvykimo iš jos tikslą.

7. Komendantas, o jeigu komendantūra nesteigiama, – savivaldybės administracijos direktorius, patikrinęs asmens pateiktus šių Taisyklių 6 punkte nurodytus dokumentus ir nustatęs, kad yra pagrindas išduoti specialų leidimą, ne vėliau kaip per 5 dienas nuo nurodytųjų dokumentų pateikimo išduoda asmeniui nustatytosios formos specialų leidimą. Specialų leidimą turi teisę

pasirašyti komendantas, o jeigu komendantūra nesteigiama, – savivaldybės administracijos direktorius.

Asmeniui pateikti dokumentai, išskyrus asmens pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, transporto priemonės registravimo liudijimą, išdavus specialų leidimą negražinami.

Nepilnamečiams iki 16 metų specialus leidimas neišduodamas. Jeigu vaikas keliauja su tėvais, globėjais, kitais artimaisiais, duomenys apie jį įrašomi į specialų leidimą asmens, kuriam jis išduodamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

8. Jeigu specialus leidimas neišduodamas, komendantas, o jeigu komendantūra nesteigiama, – savivaldybės administracijos direktorius per šių Taisyklių 7 punkte nurodytą laiką praneša apie tai raštu asmeniui, nuroydamas konkrečias specialaus leidimo neišdavimo priežastis.

Atsisakymą išduoti specialų leidimą asmuo gali skusti įstatymų nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

III. SPECIALIŲ LEIDIMŲ GALIOJIMAS

9. Išduotas specialus leidimas gali galioti visą nepaprastosios padėties laiką arba ribotą laiką.

10. Specialus leidimas netenka galios:

10.1. atšaukus nepaprastąją padėtį;

10.2. pasibaigus jo galiojimo terminui;

10.3. komendanto, o jeigu komendantūra nesteigiama, – savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, taip pat paaiškėjus, kad specialus leidimas išduotas neteisėtai arba asmuo pažeidžia Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo nustatytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

11. Specialiam leidimui netekus galios, asmuo, norėdamas pakeisti gyvenamąją vietą teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, vykti per ją ar būti joje, privalo gauti naują specialų leidimą šių Taisyklių nustatyta tvarka.

12. Gyvenamosios vietos pakeitimas teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, vykimasis per ją ir buvimas joje pasibaigus specialaus leidimo galiojimo laikui ar jam netekus galios užtraukia asmeniui įstatymų nustatytą atsakomybę.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Specialių leidimų apskaitą, sąrašą ir statistikos atskaitomybę tvarko komendantai, o jeigu komendantūra nesteigiama, – savivaldybės administracijos direktorius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

14. Išduotų specialių leidimų kopijos saugomos kartu su specialiam leidimui gauti pateiktais dokumentais, iki atšaukiama nepaprastoji padėtis, po to perduodamos saugoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Specialaus leidimo, suteikiančio teisę būti
teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis,
išdavimo taisyklių
1 priedas

(specialaus leidimo forma)

(valstybės ar savivaldybės institucijos pavadinimas)

SPECIALUS LEIDIMAS

(data) Nr. _____

(vardas, pavardė)

(asmens kodas)

turi teisę pakeisti nuolatinę gyvenamąją vietą teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, atvykti
į ją, būti joje, vykti per ją tranzitu.

Galioja iki:

(specialų leidimą išdavusio asmens pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

A. V.

Galiojimo terminas pratęstas iki:

(specialų leidimą išdavusio asmens pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

A. V.

Specialaus leidimo, suteikiančio teisę būti
teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis,
išdavimo taisyklių
2 priedas

(specialaus leidimo forma)

(valstybės ar savivaldybės institucijos pavadinimas)

SPECIALUS LEIDIMAS

(data) Nr. _____

(vardas, pavardė)

(asmens kodas)

(transporto priemonės valstybinis numeris)

(markė, modelis)

(identifikavimo numeris)

turi teisę atvykti transporto priemone į teritoriją, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, būti joje, vykti per ją tranzitu.

Galioja nuo 20__ m. _____ d. iki 20__ m. _____ d.

Galiojimo laikas valandomis: nuo _____ val. iki _____ val.

(specialų leidimą išdavusio asmens pareigos) (parašas) (vardas, pavardė)

A. V.

Galiojimo terminas pratęstas iki:

(specialų leidimą išdavusio asmens pareigos) (parašas) (vardas, pavardė)

A. V.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. [890](#), 2010-06-21, Žin., 2010, Nr. 78-4023 (2010-06-30), i. k. 1101100NUTA00000890

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 29 d. nutarimo Nr. 685 „Dėl Viešosios tvarkos apsaugos komendantūros nuostatų ir Specialaus leidimo, suteikiančio teisę būti teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [999](#), 2019-10-02, paskelbta TAR 2019-10-09, i. k. 2019-16036

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 29 d. nutarimo Nr. 685 „Dėl Viešosios tvarkos apsaugos komendantūros nuostatų ir Specialaus leidimo, suteikiančio teisę būti teritorijoje, kurioje įvesta nepaprastoji padėtis, išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo